

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 601/25
26.2.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Јелене Стевановић, председника већа, Иване Марковић Радојевић и Радмиле Радић, чланова већа, у парничном поступку по тужби тужилаца АА и ББ, обоје из ..., ..., чији је заједнички пуномоћник Немања Васиљевић, адвокат из Београда, Теразије 29, против тужених ВВ и ГГ, обоје из ..., ..., чији је заједнички пуномоћник Илија Дражић, адвокат из Београда, Краља Милана 29, ради дуга, одлучујући о жалби тужилаца изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П 2046/22 од 12.11.2024. године, у седници одржаној дана 26.02.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужилаца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 2046/22 од 12.11.2024. године у ставовима трећем, четвртном и петом изреке.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке одбијен је приговор ненадлежности суда у Републици Србији за поступање у овој правној ствари. Ставом другим, одбијен је приговор пресуђене ствари, ставом трећим одбијен је тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се обавезу тужени да тужиоцима исплате износ од 371.000 евра са законском затезном каматом обрачунатом на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање, увећане за 8 процентних поена, почев од 11.04.2014. године до коначне исплате. Ставом четвртим одбијен је предлог тужилаца за одређивање привремене мере којом су тражили да се туженима забрани отуђивање, оптерећивање и располагање непокретности чији су тужени власници и то: непокретност број: ... упис број 1, фолијум ..., том ... из архиве, књига број ... из одељка број 1, јединствени регистарски код ..., опис непокретности: ..., четврти спрат, друга врата, што је јединица број ... на четвртном спрату куће означене бројем ... у ул. ... у ..., где је део блока коме припадају бројеви ... и ... у тој улици стамбеног комплекса "...". Намењена је за становање и састоји се од разних просторија и санитарних просторија. Има површину од 146 м².

Граничи се: на западу са станом прва врата на истом спрату и кућом са одмориштем степеништа где јој је улаз; а поред тога на четири стране света гранични се с ваздушном или вертикалном пројекцијом заједничке зоне; и на југу, линијом која дели зидове истог спрата куће број ... Њени удели у заједничким елементима износе 10% куће и 60. део стамбеног комплекса. У складу са посебном нормом број 6 режима заједнице укупне непокретности, овој непокретности се додељује употреба и располагање паркинг местима, бројеви ... и ... и остава број ... који се налазе у нивоу подрума. Уписана је на име супружника господина ВВ, носиоца југословенског пасоша број ... и госпође ГГ, носиоца хрватског пасоша број ..., за (...) бар код сигурносни верификациони код/С.С.В./: Њихово заједничко брачно власништво, стечено куповином, како стоји у упису број 3 од 14. априла 1994. године, непокретности број ..., уписане у фолијум ..., том ... архиве, књига ..., одељка број 1, извршног на основу јавнобележничког записа који је дана 01. фебруара 1994. године сачинио нотар из овог града, господин ... број 152 у његовом уписнику. Терети: нема уписаних терета. Све уписано у јавни регистар непокретности Краљевине Шпаније – регистар земљишних књига Ставом петим изреке обавезани су тужиоци да туженима накнаде трошкове парничног поступка у износу од 848.625,00 динара.

Против наведене пресуде благовремено су жалбу изјавили тужиоци, побијајући је из свих разлога предвиђених одредбом чл.373 став 1 ЗПП-а у погледу одлука садржаних у ставу трећем, четвртм и петом изреке. Трошкове другостепеног поступка су тражили и определили.

Тужени су преко пуномоћника благовремено одговорили на жалбу. Трошкове другостепеног поступка су тражили и определили.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе чл.386 Закона о парничном поступку-ЗПП ("Службени гласник РС" бр.72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23-др.закон), Апелациони суд у Београду је оценио жалбу тужилаца неоснованом.

У спроведеном поступку није учињена ниједна од битних повреда парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП-а, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би се ожалбена одлука морала укинути. Супротно наводима из жалбе тужилаца, првостепени суд није учинио повреду поступка из тачке 12 ове законске одредбе, јер је за своју одлуку дао јасне и довољне разлоге, изрека пресуде је разумљива и постоји сагласност између онога што се у разлозима пресуде наводи са садржином изведених доказа.

Супротно наводима жалбе тужилаца, првостепени суд није учинио ни повреду поступка из чл. 374 став 1 у вези са одредбом чл. 350 ЗПП-а, тако што није донео пресуду због пропуштања, упркос околности, како се то наводима жалбе указује да су постојали услови за доношење исте, имајући у виду да из поступања првостепеног суда произлази да се користио овлашћењима у складу са чл. 350 став 5 ЗПП-а који овлашћује суд да доношење пресуде због пропуштања одложи и ако нема доказа да је туженом уредно достављена тужба, а несумњиво је да му је тужба послата.

Ово стога што је првостепени суд дужан да на несумњив начин утврди да су оба тужена лично примила тужбу са поуком о последицама пропуштања и да доносећи пресуду због пропуштања пружи јасне и потпуне разлоге о кумулативној испуњености

свих услова. Имајући у виду да су поштанске повратнице са наводним датумом пријема тужбе са прилозима 28.10.2022. године на адреси оба тужена, снабдевена истим (идентичним) нечитким потписом, то је правилно првостепени суд оценио да нису испуњени услови о личној достави писмена из чл. 140 ЗПП-а те је правилно одлучио када је поновио доставу тужбе са упозорењем преко судског позивара, у односу на коју доставу су тужени благовремено одговорили на тужбу.

Према утврђеном чињеничном утврђењу првостепеног суда и стању у списима предмета захтев из тужбе за исплату износа од 371.000 евра са законском затезном каматом почев од 11.04.2014. године, заснован је на тврдњи да је тужилац АА неутврђеног дана учинио позајмицу туженом ВВ у износу од 371.000 евра, који новац представља имовину коју су, као супружници, стекли тужиоци радом у току трајања заједнице живота у браку, односно представља заједничку имовину у смислу одредбе чл.171 Породичног закона, те како тужени није вратио зајам (у погледу којег није изнета тврдња о року доспелости), тужени су, као супружници, дана 07.11.2012. године потписали изјаве о признању дуга тужиоцима у писмену сачињеном и овереном дана 07.11.2012. године. Како тужени нису поступили у складу са изјавом садржаном у овом писменом и нису тужиоце увели у посед непокретности у ..., која је описана као средство обезбеђења потраживања наведеним писменом, већ су дана 10. априла 2014. године продали ову непокретност трећем лицу, то је, отпочела да тече законска затезна камата на износ потраживања тужилаца према туженима почев од 11.04.2014. године. Овакав захтев оспорен је тврдњом тужених да не постоји дуг тужених према тужиоцима, већ да се ради о уговору о зајму, који је потписан између Компаније "...” из ... и туженог ВВ по ком уговору је тужени испунио у потпуности своју уговорну обавезу враћањем предмета зајма, који је био уговорен управо на износ од 371.000 евра. Даном 04.03.2012. године закључен је уговор о зајму између "...”, као зајмодавца и ВВ, као зајмопримца, а у преамбули овог уговора констатовано је да се овај уговор потписује у вези са уговором који ће бити потписан између ... и ... (уговор о спонзорству), те да се од зајмопримца тражи да поднесе гаранцију у износу од 371.000 евра, због чега зајмопримац и потражује износ од 371.000 евра на зајам, што је зајмодавац вољан да му одобри у нето износу од 371.000 евра, коју ће исплатити у једној транши на рачун који одреди зајмопримац, те је уговорено да овај уговор престаје да важи 31.12.2012. године, осим ако се рок зајма не обнови заједничким писаним споразумом који су прописно потписале обе уговорне стране, а да ће до тог датума зајмопримац исплатити цео износ зајма зајмодавцу и без икаквог одлагања, ако се преговори у вези са спонзорским уговором из било ког разлога прекину. Такође, одредбом члана 3 уговора предвиђено је да ће накнаду зајмодавцу уговорне стране уговорати у посебном уговору, те да овај уговор и сва права која из њега проистичу неће уступати ниједна уговорна страна.

Писменом овереним од стране нотара Краљевине Шпаније, снабденим потписима тужених, а сачињеним даном 07. новембра 2012. године, између осталог је дата изјава да је ВВ својевремено затражио од АА позајмицу из које проистиче на данашњи дан дуг у износу од 371.000 евра, те да је ставом петим ВВ заинтересован да што пре отплати дуг према АА, али да тренутно није у поседу потребног готовог новца како би то и остварио, те да (став 6) спроводи поступке ради продаје добра у његовој својини, како би измирио поменути дуг, а да је АА (став 7), упознат са том ситуацијом и да је спреман да пружи одређене олакшице ВВ, како би он у целости измирио напред

споменути дуг, кад ВВ буде могао да употреби своју имовину. Ради свега тога, а са циљем да обе “уговорне стране” добију потребну правну сигурност, одлучиле су путем тог документа да сачине “формално признање постојећег дуга, начин отплате, као и потребне гаранције његовог извршења и у том циљу је “уговорено” да овим документом ВВ признаје да дугује АА износ од 371.000 евра, а да ГГ присутна код овог “уговарања” даје свој пристанак за признавање дуга, као и за остале обавезе које је преузео њен супруг у овом документу у мери у којем могу утицати на имовину и финансијске интересе брачне заједнице. Истим писменом ВВ обавезује се да измири дуг признат у првом параграфу у периоду од 6-9 месеци, у ком периоду се неће зарачунавати никакве камате, које би плаћао дужник, колико год да буде трајао најдужи период отплате дуга. ВВ и његова супруга су се овим писменом обавезали да продају део имовине, како би измирили дуг, што је АА прихватио “овим писменом”, те су се овде тужени обавезали да продају непокретност: број 10: стамбени објекат у склопу комплекса “...” у Општини ..., са ближим карактеристикама описаним у садржини ове изјаве. Константовано је такође да се овде тужени обавезују да кад ВВ буде продао непокретност описану у претходном параграфу да ће на првом месту и са апсолутним приоритетом измирити дуг према АА, те да се у том истом циљу нуди пун посед на непокретности АА. Такође, овим документом тужени су се обавезали да ће на захтев тужиоца АА да сачине одговарајући документ о купопродаји у корист АА на име уступања као измирења дуга признатог у овом документу, те да ако би до тога дошло, уступањем раније споменуте непокретности уместо плаћања, био би дефинитивно измирен дуг ВВ према АА.

Тужилац АА је покретао судски поступак против овде туженог ВВ пред Окружним судом у Лугану, Одсек 2 (Република и кантон Тиђино) у броју предмета СО 2017.526, пред којим је истакао тужбени захтев којим је од овде туженог тражио да се обавезе на плаћање износа од 121.000 евра + камате од 5%, почев од 16. маја 2014. године + 20.356,70 евра, таксе, трошкови и надокнадиви износи, а на име преосталог износа потраживања по основу зајма у износу од 371.000,00 евра, датог туженом 06/11 септембра 2012. године од стране Компаније “...”, У том парничном поступку тужилац је АА, своју легитимацију засновао на тврдњи о уступању зајма које је у његову корист извршила Компанија “...” од 01.децембра 2014. године, а да је тужени оспорио тамо активну легитимацију тужиоца, зато што је уговором о зајму од 06/11 септембра 2012. године (неспорно међу странкама да се ради о уговору на коме је време сачињавања 04.3.2012. године) предвиђена одредба којом се искључује могућност уступања самог уговора и права која из њега проистичу на трећа лица, те је тај суд, нашавши да нису испуњени услови за поступање по скраћеном поступку, када је чињеница одмах проверљива, и ако се може утврдити без одлагања и без посебних трошкова (имајући у виду да је тужилац тврдњу изнео да значење одредбе из уговора на коју се тужени позивао “било то да се спречи пренос зајма на трећа лица, осим на тужиоца”, те да чињеница да стране у спору имају различита мишљења у смислу горе поменуте уговорне клаузуле и да решење ових разлика захтева реконструкцију онога што је била стварна воља уговорних страна, искључује могућност у светлу горе поменутих принципа јуриспруденције да се о предметном случају може одлучивати по скраћеном поступку за предмете са очигледним и јасно утврђеним околностима, због чега је донето решење да је тужба у том поступку неприхватљива. Из овереног превода са италијанског на српски језик, писмена достављеног од стране учесника у поступку, утврђено је и да је фирма “...” у ликвидацији, почев од 30. децембра 2014.

године, та чињеница је неоспорена од стране тужиоца. Утврђено је да је уговором о зајму сачињеним дана 04.3.2012. године чланом 8Ф, предвиђено да овај уговор и сва права која из њега проистичу, неће уступати ниједна уговорна страна. Тужиоца АА и туженог ВВ у везу је довео саслушани сведок ДД, када му је тужени саопштио да му је потребан новац у износу од око 350.000 евра за неки пословни подухват и који сведок је потврдио да је постојала само једна позајмица тужиоца туженом у износу од око 350.000 евра и да му није познато да је било још неких позајмица.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом одредби чл.17 став 1, 557 ЗОО и чл.228 и 231 став 1 ЗПП-а, нашао да тужиоци у току поступка нису доказали да су туженом крајем 2011. године у хотелу у ... позајмили новац у готовини у износу од 371.000,00 евра, за коју тврдњу је на њима био терет доказивања, сходно одредбама чл.7, 8, 228 и 231 ЗПП-а. Првостепени суд је ценећи садржину уговора о зајму од 04.03.2012. године, одлуку првостепеног суда за округ Лугано број 207.526 од 03.11.2017. године, као и исказе тужених и сведока ДД, које је прихватио у релевантним деловима, утврдио да је Компанија “...” извршила туженом позајмицу у износу од 371.000,00 евра по основу уговора о зајму и да је то била једина позајмица коју је тужени примио, а да су тужени наведено писмено од 07.11.2012. године, које је достављено уз тужбу, потписали као средство обезбеђења враћања постојећег дуга према Компанији “...”, зато што је њен оснивач био тужилац АА. Првостепени суд је ценио и околност коју је накнадно истакао тужилац да је тужени преузео дуг према Предузећу “...” на овај начин, али да ни када би се прихватила та правна конструкција, тужиоци не би били активно легитимисани за потраживање дуга, већ би то била Компанија “...”. Поред тога, првостепени суд је закључио да су потпуно нелогични, неуверљиви и неживотни наводи тужилаца да су у кратком периоду од пар месеци туженом позајмљена два идентична новчана износа од по 371.000 евра и то од стране лично тужиоца и преко Предузећа “...”, а што потврђује и чињеница да тужилац пред судом у Лугану није истовремено потраживао целокупан износ позајмљених средстава за наводне две позајмице, већ је потраживао само дуг по основу закљученог уговора о зајму са Компанијом “...”, а да је тужба у овој правној ствари поднета након што је наведени судски поступак окончан без успеха за тужиоца. Наведеним разлозима првостепени суд је објаснио своју одлуку, оцењујући основаним приговор недостатка пасвине легитимације тужених (омашком уписано у образложењу првостепене одлуке – легитимације тужене). Следом наведеног, првостепени суд није посебно образлагао истакнуте приговоре недостатака активне легитимације и приговор застарелости, код утврђене чињенице да предметно потраживање тужилаца није ни настало, а приговор пресуђене ствари оценио неоснованим, јер између поступка који је окончан одлуком првостепеног суда за округ Лугано број предмета СО 2017.256 од 03.11.2017. године и овог поступка не постоји идентитет парничних странака и захтева из тужбе. Имајући у виду да је тужбени захтев одбијен као неоснован, одбијен је као неоснован и предлог тужилаца за одређивање привремене мере којом би се обезбедило ово потраживање, јер нису испуњени услови из одредбе чл.449 Закона о извршењу и обезбеђењу.

Супротно наводима жалбе тужилаца, првостепени суд је правилно утврдио чињенице од којих зависи одлука о тужбеном захтеву, оцењујући изведене доказе правилном применом одредбе члана 8 ЗПП-а у складу са правилом о терету доказивања прописаним одредбама чл.7 став 1, 228 и 231 ЗПП-а.

Нису основани жалбени наводи туженог којима се врши анализа исказа тужених и сведока и осталих изведених писаних доказа и на свој начин интерпретира чињенично стање у погледу постојања дуга тужених по основу изјаве дате 7.11.2012. године. Првостепени суд је правилно применио одредбу члана 8. ЗПП-а, којом је прописано да суд по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног поступка одлучује које ће чињенице узети као доказане. Овом одредбом установљено је начело слободне оцене доказа које подразумева одсуство законом утврђених правила о избору доказа и њиховом рангирању према доказној снази и суду препуштено да изврши њихову савесну и брижљиву оцену и да према специфичностима конкретног случаја и резултатима конкретног истраживања, слободно и без формалних ограничења цени изведене доказе и формира своје уверење о доказаним, односно недоказаним чињеницама. Слободна оцена доказа подразумева и слободно одлучивање суда које ће доказе извести ради утврђивања битних чињеница (члан 228. у вези са чланом 313. и 319. став 1. ЗПП), при чему су обе стране исцрпеле све доказне предлоге. Приликом извођења доказа и утврђивања битних чињеница првостепени суд је правилно применио и одредбе чланова 7. став 1, 228, 231 и 314 ЗПП-а којим је регулисано правило о терету доказивања по коме је свака странка дужна да изнесе чињенице и предложи доказе на којима заснива свој захтев или којима оспорава наводе и доказе противника. Стога је неоснован жалбени навод о постојању битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1 у вези са чланом 231 ЗПП-а.

Неосновано се жалбеним наводима указује да су нејасни разлози због којих првостепени суд није прихватио изведени доказ у виду оверене писане изјаве тужених од дана 07.11.2012. године као доказ о постојању дужничко-поверилачког односа између тужилаца као зајмодаваца и тужених као зајмопримаца по основу уговора о зајму који би за предмет имао износ од 371.000 евра. Ово стога што је, првостепени суд дао јасне разлоге које доказе и зашто их прихвата, доводећи их у контекст догађаја и међусобну везу, односно како формира своје уверење о чињеничном закључку, који наводима жалбе нису доведени у питање.

Неосновано се наводима жалбе указује да је првостепени суд неосновано одбио да цени писани доказ – писмени изјаву тужених од 7.11.2012. године, а ово стога што је правилно првостепени суд извео закључак о томе да из садржине писмена од 7.11.2012. године, које представља оверену изјаву тужених, заправо произлази права воља давалаца изјаве овде тужених, да пружи обезбеђење потраживања у корист повериоца “...” чији је оснивач тужилац АА, а дато на захтев оба тужилаца као супружника који претендују да остваре право на имовину овог привредног друштва као супружници, јер наведеним писменом, у суштини оба тужена, потписана на захтев тужилаца као дужници, а заправо у циљу да заједно обезбеде потраживање зајмодавца “...” тако што се овлашћује тужилац да купи њихову непокретност ближе опредељену изјавом, на име измирење дуга - уступањем раније споменуте непокретности уместо плаћања, (што је одредба уговора у супротности са нашем позитивном праву у погледу обезбеђења потраживања успоставњем хипотеке) уколико претходно не прода трећим лицима, и из средстава остварених продајом не намири потраживање. Осим тога, ову изјаву тужени су потписали на позив тужиле, која је и обавестила туженог о намери да “...” буде ликвидан па је и у том контексту првостепени суд правилно закључио да је постојао само један дуг, а то је дуг из уговора о зајму са “...”. Иако је неспорно да се

обезбеђењем потраживања може признати дуг, овакво писмено, доведено у везу са осталим изведеним и оцењеним доказима од стране првостепеног суда, правилно је изведен закључак првостепеног суда да је овим изјавама тужених могло да буде обезбеђено само и једино постојеће потраживање зајмодавца "...” за које је овде тужилац пред судом у Лугану тврдио да га је преузео, а за шта није пружио доказе током овог поступка. Супротно наведеном, тврдња тужилаца на којима су засновали захтев из тужбе јесте да се ради о другом, а не о потраживању предузећа "...”, а о неутемељности ове тврдње у чињеницама утврђеним током поступка, првостепени суд је дао јасне и довољне разлоге.

При томе, овај суд је ценио и чињеницу да је на наведеном писмену од 7.11.2012. године наведено да да је "ВВ својевремено затражио од АА позајмицу из које проистиче на данашњи дан дуг у износу од 371.000 евра", али истом околношћу није доведен у питање закључак о томе према коме се тужени ВВ обавезао по основу уговора о зајму од 04.3.2012. године и коме је једино био дужан да уговорени износ у законским оквирима и врати, те да чињеница да су оба тужена наведена као исплатиоци, не даје туженима својство приступилаца дугу, нити је овим писменом учињено уступање уговора, јер тужиоци током поступка нису доказали да је привредно друштво "...” према тужиоцима уступило сва права и обавезе из уговора, а у смислу одредбе чл. 145 ЗОО. Имајући наведено у виду, и овај суд је становишта да тужени нису у уговорном односу по основу уговора о зајму за износ од 371.000 евро којег је иницијално закључио "...” са туженим ВВ, те да стога не стоји ни основ обавезивања овде тужених на исплату износа који се тражи захтевом из тужбе.

Приликом одлучивања о основаности жалбе тужилаца, односно законитости и правилности првостепене пресуде, овај суд је ценио и остале наводе жалбе, али их није посебно образлагао сагласно одредби чл.396 став 1 ЗПП-а, јер не могу довести до другачије, за тужиоце повољније одлуке у овој правној ствари.

Како је овај суд нашао да је правилна одлука о главној ствари из става трећег побијане одлуке, као последица наведеног правилна је и одлука из става четвртог исте одлуке којом је одбијен захтев за издавање привремене мере којом би био обезбеђено захтев у погледу потраживања за које је првостепени суд правилно нашао да не ужива правну заштиту.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, садржана у ставу петом изреке ожалбене пресуде, јер је донета правилном применом одредбе чл.150, 153 и 154 ЗПП-а, с обзиром на исход спора и постигнут успех странака, те правилном применом важеће Таксене и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

Имајући у виду све наведено, одлучено је као у ставу првом изреке, на основу овлашћења из чл.390 и 401 тачка 2 ЗПП-а, а у ставу другом на основу овлашћења из чл.165 у вези са чланом 153 и чл. 154 ЗПП-а, с обзиром на неуспех тужилаца у другостепеном поступку, као и с обзиром да одговор на жалбу не представља нужни издатак тужених.

**Председник већа-судија
Јелена Стевановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић